

έντεινουν τὴν θερμικὴν τῶν ἐνέργειαν καὶ καταστοῦν οὕτω καταλληλότεροι διὰ τὴν καμινείαν. Μὲ ἄλλους λόγους τοὺς μετέβαλλον εἰς εἶδος τι κώκ.

Μετὰ τοὺς ἡρωϊκοὺς χρόνους ἡ μεταλλουργία τοῦ σιδήρου καὶ ἡ κατασκευὴ ἐργαλείων γεωργικῶν καὶ ἄλλων, καθὼς καὶ ὅπλων, εὐρίσκεται διαδεδομένη καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα.

Ὁ Λυκοῦργος εἰσάγει σιδηρᾶ νομίσματα εἰς τὴν Σπάρτην, ἡ ὁποία, ὅπως μνημονεύει καὶ ὁ Ξενοφῶν, ὑπῆρξεν ἀγορὰ σιδηρῶν ἐργαλείων. Ὁ πατὴρ τοῦ Δημοσθένους διετῆρει κλειθροποιεῖον εἰς τὸ ὁποῖον εἰργάζοντο τριάκοντα δούλοι, καὶ ὁ πατήρ τοῦ Σοφοκλέους διετῆρει μαχαιροποιεῖον. Ἐκ τῆς συντόμου αὐτῆς περὶ τῆς σιδηρομεταλλουργίας εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα περιγραφῆς, ἐξάγεται ὅτι ἡ σιδηρομεταλλουργία εἶχεν ἐν Ἑλλάδι εἰς ἄξιον λόγου βαθμὸν ἀναπτυχθῆ καὶ θὰ εἶχεν ἀσφαλῶς εἰς πολὺ μεγαλύτερον βαθμὸν ἐξελιχθῆ, ἂν ἡ Ἑλλάς δὲν ἐστερεῖτο, σχεδὸν ἐντελῶς, λιθανθράκων.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΑΝΤΕΠΙΣΤΕΛΛΟΝΤΟΣ ΜΕΛΟΥΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ.—Ἡ ἡμέρα κηρύξεως τῆς ἐπαναστάσεως τῆς Ὑδρας τῷ 1821, ὑπὸ Ἀντωνίου Διγνοῦ.

Διὰ πρώτην φορὰς παριστάμενος εἰς ἐπίσημον συνάθροισιν τῶν ἀντιπροσώπων τῆς ἐλληνικῆς σοφίας, εὐχαριστῶ αὐτοὺς διὰ τὰ δύο βραβεῖα, τὰ ὁποῖα μοῦ ἔχουν ἔως τώρα ἀπονείμει. Εὐχαριστῶ τοὺς μύστας τῆς ἐλληνικῆς σοφίας διὰ τὴν τιμὴν τὴν ὁποίαν μοῦ ἔκαμαν καὶ μὲ ἐδέχθησαν καὶ μὲ κατέταξαν εἰς τὴν σοφὴν χορείαν τῶν. Οἱ ἱστορικοὶ τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, ὁ Φιλῆμων, ὁ Τρικούπης καὶ ἄλλοι, περιγράφοντες τὰ κατὰ τὴν κήρυξιν αὐτῆς εἰς τὰς ναυτικὰς νήσους Ὑδραν, Σπέτσας καὶ Ψαρά, γράφουν ὅτι πρώτη ἐκήρυξε τὴν ἐπανάστασιν κατὰ τὴν 3 Ἀπριλίου ἡ νῆσος τῶν Σπετσῶν, δευτέρα τὴν 10 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἡ νῆσος τῶν Ψαρῶν, καὶ τελευταία τὴν 15 Ἀπριλίου ἡ Ὑδρα.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι αἱ Σπέτσαι ἐκήρυξαν τὴν ἐπανάστασιν τὴν 3 Ἀπριλίου, καὶ τὰ Ψαρά τὴν 10 τοῦ αὐτοῦ, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐκήρυξεν αὐτὴν ἡ Ὑδρα τὴν 15 Ἀπριλίου.

Αὐτοὶ οἱ ἴδιοι συγγραφεῖς, οἱ λέγοντες ὅτι ἡ Ὑδρα ἐκήρυξε τὴν ἐπανάστασιν τὴν 15 Ἀπριλίου, περιγράφοντες τὴν ἐξέγερσιν τοῦ λαοῦ κατὰ τὴν 27 Μαρτίου ὑπὸ τοῦ Ἀντωνίου Οἰκονόμου, χαρακτηρίζουν αὐτὴν ὡς ἀπλὴν στάσιν· ἀλλ' ὡς περιγράφουν αὐτήν, καὶ τὴν περιγράφουν ὡς πραγματικῶς συνέβη, δὲν μένει καμμία ἀμφι-

βολία, ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ Οἰκονόμου ἐξέγερσις, τὴν ὁποίαν χαρακτηρίζουν ὡς στάσιν, ἦτο ἡ πραγματικὴ τῆς Ὑδρας ἐπανάστασις.

Γράφουν ὅτι ὁ Ἀντώνιος Οἰκονόμου συνήθροισε τὰ ναυτικὰ πλήθη τῆς Ὑδρας τὴν ἐσπέραν τῆς 27 Μαρτίου καὶ ἐξήγειρεν αὐτὰ πρὸς ἐπανάστασιν· ὅτι τὰ ἐν τῷ λιμένι τῆς Ὑδρας πλοῖα κατελήφθησαν ὑπὸ τῶν ναυτῶν· ὅτι κήρυκες διέτρεχον τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως καθ' ὅλην τὴν νύκτα καὶ ἐκάλουν τοὺς κατοίκους εἰς τὰ ὅπλα· ὅτι τὴν ἐπομένην ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς τουρκικῆς ἐξουσίας, διοικητῆς Νικόλαος Κοκοβίλας, ἐξεδιώχθη καὶ κατέλαβε τὸ διοικητήριον ὁ Ἀντώνιος Οἰκονόμου· ὅτι ὁ Οἰκονόμου τὴν 29 Μαρτίου ἐνήργησεν ἔρανον διὰ τὴν παρασκευὴν τοῦ στόλου καὶ συνελέγησαν 32000 ἰσπανικὰ τάλληρα, λίραι χρυσαῖ ἀγγλικαὶ 6400, δηλαδὴ δραχμαὶ σημεριναὶ ἓν δισεκατομμύριον καὶ πεντακόσια ἑκατομμύρια, ποσὸν τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ αὐξήσωμεν εἰς τὸ τριπλάσιον, ἕνεκα τῆς αὐξήσεως ἤδη εἰς τὸ τριπλάσιον τοῦ τιμαρίθμου· ὅτι τὴν 31 Μαρτίου οἱ πρόκριτοι καὶ οἱ πλοίαρχοι, ἐν ὧν 56 πρόσωπα, δι' ἐγγράφου, τὸ ὁποῖον σῴζεται εἰς τὸ ἀρχεῖον τῆς ἱστορικῆς καὶ ἐθνολογικῆς ἐταιρείας, τὸ ὁποῖον ἔχει ὑπογράψει πρῶτος ὁ Λάζαρος Κουντουριώτης, καὶ τὸ ὁποῖον παραθέτουν οἱ ἱστορικοὶ, ἀνεγνώρισαν τὸν Οἰκονόμου διοικητὴν τῆς Ὑδρας, ἔδιδον εἰς αὐτὸν πλήρη ἐξουσίαν νὰ ἐνεργῇ ἐκστρατείας, καὶ τοῦ ἔδιδον ὑπόσχεσιν, ὅτι αὐτοὶ θὰ κατέβαλλον τὴν δαπάνην τῶν ἐκστρατειῶν καὶ ὁ στόλος παρεσκευάσθη πρὸς ἐκστρατείας.

Τί ἄλλο ἦτο ἡ κίνησις αὕτη τῆς Ὑδρας τὴν 27 Μαρτίου; ἡ πρόσκλησις τῶν κατοίκων εἰς τὰ ὅπλα; ἡ ἐκδίωξις τοῦ διοικητοῦ Κοκοβίλα ἀντιπροσώπου τῆς τουρκικῆς ἐξουσίας; ἡ συνεισφορὰ τοῦ κολοσσιαίου ἐκείνου ποσοῦ; ἡ ἀναγνώρισις τὴν 31 Μαρτίου τοῦ Οἰκονόμου ὑπὸ τῶν προκρίτων καὶ τῶν πλοιάρχων ὡς διοικητοῦ, καὶ ἡ ὑπόσχεσις ὅτι αὐτοὶ θὰ παρῆχον τὴν δαπάνην τῶν ἐκστρατειῶν; Τί ἄλλο ἦτο, ἂν δὲν ἦτο ἐπανάστασις; Τί ἐσήμαινεν ἡ ἄμεσος ἐξ Ὑδρας ἀποστολὴ κανονίων εἰς Κόρινθον καὶ εἰς Πελοπόννησον, ὡς ἀποδεικνύεται τοῦτο ἐξ ὑπαρχόντων εἰς τὸ ἀρχεῖον τῆς Ὑδρας καὶ δημοσιευμένων ἤδη ἐγγράφων; Τί ἄλλο ἐσήμαινεν ἡ ἐσπευσμένη παρασκευὴ ὑπὸ τοῦ Οἰκονόμου πολεμικοῦ στόλου πρὸς ἐκστρατείας;

Οἱ ἱστορικοὶ τότε δὲν ᾔθελον νὰ ἀναγνωρίσουν τὴν ἐξέγερσιν τοῦ λαοῦ ὑπὸ τοῦ Οἰκονόμου ὡς πραγματικὴν ἐπανάστασιν, διότι δὲν προῆλθεν αὕτη ἀπὸ τοὺς προκρίτους, ἀλλὰ προῆλθεν ἐκ τοῦ λαοῦ. Ἀλλὰ καὶ ἐν Σπέτσαις τὴν 3 Ἀπριλίου, ὁ λαὸς μὴ πυχόντων τῶν προκρίτων ἐξηγέρθη καὶ κατέλαβε νύκτωρ τὸ διοικητήριον. Ἄραγε δὲν εἶχε μεγαλυτέραν σημασίαν ἡ ἐξέγερσις τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ θὰ εἶχεν ἡ ἐξέγερσις ὀλίγων ἀτόμων, ἔστω ὀνομαζομένων προκρίτων, μὴ θέλοντος τοῦ λαοῦ;

Οἱ ἱστορικοὶ μᾶς λέγουν ὅτι ἡ ἐπανάστασις ἐν Ὑδρᾷ ἔγινε τὴν 15 Ἀπριλίου, διότι τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἔγινεν ἐκκλησιαστικὴ τελετὴ παρόντων καὶ τῶν προκρίτων

καὶ τοῦ λαοῦ. Ἡ τελετὴ τὴν ἡμέραν ἐκείνην πραγματικῶς ἔγινεν, ἀλλ' ὅχι διὰ τὰ ἐκηρύσσετο ἡ ἐπανάστασις, ἀλλὰ διὰ τὰ ἡύλογοῦντο τὰ ὅπλα, ὅπως στεφθοῦν δι' ἐπιτυχίας, διότι τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἦτο ἡ παραμονὴ τοῦ ἔκπλου τοῦ στόλου καὶ πραγματικῶς τὴν ἐπομένην, 16 Ἀπριλίου, ὁ στόλος ἐξέπλευσε διὰ τὸν ἀγῶνα.

Εἶναι προφανές, ὅτι ἡ Ὑδρα ἐκήρυξε τὴν ἐπανάστασιν τὴν 27 Μαρτίου, αὐτὴ πρώτη, καὶ ὅχι τὴν 15 Ἀπριλίου, αὐτὴ τελευταία, ὡς νομίζουν οἱ ἱστορικοί.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΜΗ ΜΕΛΟΥΣ

Κ. Δ. ΜΕΡΤΖΙΟΥ.— *Πατριαρχικά, ἥτοι ἀνέκδοτοι πληροφορίες σχετικαὶ πρὸς τοὺς πατριάρχας Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τοῦ 1556 - 1702**.

* Θὰ δημοσιευθῇ εἰς τὰς πραγματείας τῆς Α. Α., τ. 15, ἀριθ. 4.